

SINTEZA OBSERVAȚIILOR

la măsurile Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru stabilirea tarifului maxim de terminare a apelurilor la puncte mobile, aplicabil până la finalizarea unui nou model de calculație a costurilor incrementale pe termen lung

Februarie 2018

Perioada de consultare pentru *proiectele de măsuri ale Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații* (denumită în continuare ANCOM sau Autoritatea) pentru stabilirea tarifului maxim de terminare a apelurilor la puncte mobile, aplicabil până la finalizarea unui nou model de calculație a costurilor incrementale pe termen lung, publicate pe pagina de internet a ANCOM la data de 22 decembrie 2017, a expirat la data de 31 ianuarie 2018.

Proiectele supuse consultării au avut drept scop evaluarea opțiunilor privind implementarea obligației de control al tarifelor de terminare a apelurilor la puncte mobile în sarcina operatorilor identificați cu putere semnificativă de piață și stabilirea unor măsuri tranzitorii privind nivelul tarifului maxim reglementat de terminare a apelurilor la puncte mobile, până la finalizarea unui nou model de calculație a costurilor care să reflecte costurile unui operator eficient în condițiile actuale de piață.

Setul de proiecte supus consultării publice a cuprins următoarele documente:

a) Expunere de motive la măsurile Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru stabilirea tarifului maxim de terminare a apelurilor la puncte mobile, aplicabil până la finalizarea unui nou model de calculație a costurilor incrementale pe termen lung – versiune publică (denumită în continuare *Expunerea de motive*);

b) Proiect de decizie a președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru modificarea Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. .../2017 privind desemnarea societății „Lycamobile” – S.R.L. ca fiind furnizor cu putere semnificativă pe piața serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile la numere implementate în propria rețea publică de telefonie;

c) Proiect de decizie a președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru modificarea Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. .../2017 privind desemnarea societății „Orange România” – S.A. ca fiind furnizor cu putere semnificativă pe piața serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile la numere implementate în propria rețea publică de telefonie;

d) Proiect de decizie a președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru modificarea Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. .../2017 privind desemnarea societății „RCS & RDS” – S.A. ca fiind furnizor cu putere semnificativă pe piața serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile la numere implementate în propria rețea publică de telefonie;

e) Proiect de decizie a președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru modificarea Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. .../2017 privind desemnarea societății „Telekom Romania Mobile Communications” – S.A. ca fiind furnizor cu putere semnificativă pe piața serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile la numere implementate în propria rețea publică de telefonie;

f) Proiect de decizie a președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru modificarea Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. .../2017 privind desemnarea societății „Vodafone Romania” – S.A. ca fiind furnizor cu putere semnificativă pe piața serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile la numere implementate în propria rețea publică de telefonie;

În conformitate cu dispozițiile art. 135 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011¹, ANCOM are obligația de a publica, pe pagina sa de internet, un material de sinteză a observațiilor primite cu privire la măsurile supuse consultării, care va preciza și poziția sa față de aceste observații.

Pe parcursul perioadei de consultare publică, ANCOM a primit observații de la un număr de 6 respondenți, astfel: Orange România S.A., RCS & RDS S.A., Telekom Romania Mobile Communications S.A., UPC Romania S.R.L., Vodafone Romania S.A. și Verizon Communications Inc.

Observațiile primite de către ANCOM în cursul perioadei de consultare cu privire la *proiectele de măsuri pentru stabilirea tarifului maxim de terminare a apelurilor la puncte mobile, aplicabil până la finalizarea unui nou model de calculație a costurilor incrementale pe termen lung*, se referă la următoarele aspecte:

I. Observații privind adoptarea unei măsuri tranzitorii privind nivelul tarifului de terminare la puncte mobile

În timp ce majoritatea respondenților susține propunerea ANCOM de reducere a tarifului de terminare la puncte mobile prin adoptarea unei măsuri tranzitorii, până la finalizarea unui nou model de cost, un singur respondent susține faptul că în condițiile actuale de piață ar fi mai oportună o menținere a tarifelor actuale de terminare până la finalizarea unui nou model de cost.

I.1 Respondentul susține că afirmația ANCOM privind faptul că utilizatorii finali vor beneficia de măsura reducerii tarifelor de terminare prin reducerea tarifelor pe piața cu amănuntul nu este corectă, deoarece în România prețurile pe piața cu amănuntul au scăzut masiv în ultimii ani datorită concurenței puternice iar ofertele din piață includ deja minute nelimitate de voce. Respondentul susține că, în acest context, promovarea unor noi reduceri de prețuri prin intermediul reducerii tarifului de terminare ar genera o devalorizare a infrastructurii și ar determina scăderea abilității operatorilor de a reinvesti.

Un alt respondent consideră că, din contră, evoluția indicatorilor din piață din ultimii ani arată impactul pozitiv al reducerii tarifelor de terminare asupra utilizatorilor finali, respectiv creșterea volumului de trafic, creșterea consumului off-net în defavoarea celui on-net, creșterea numărului de portări, etc.

ANCOM a expus pe larg în cadrul Expunerii de motive considerentele pentru care propune, urmare a finalizării analizelor de piață și desemnării operatorilor cu putere semnificativă de piață, o măsură temporară de reducere a tarifelor de terminare la puncte mobile. Aceste considerente au la bază atât îngrijorările exprimate de Comisia Europeană privind necesitatea ca tariful de terminare să reflecte costurile eficiente ale furnizării serviciilor de terminare cât și evoluțiile înregistrate în piață în ultimii ani prin dezvoltarea rapidă a noilor tehnologii 4G, care au generat economii de cost la nivelul rețelelor operatorilor de telefonie mobilă.

¹Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 140/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, având în vedere evoluțiile pozitive înregistrate urmare a precedentei măsuri de reducere a tarifului de terminare, considerăm că prețurile scăzute ale serviciilor mobile din România și concurența sporită cu efecte pozitive la nivelul consumatorilor sunt susținute prin aceste măsuri de reducere a tarifului de terminare promovate de ANCOM. Totodată, așa cum am susținut și în Expunerea de motive, având în vedere procentul de reducere a tarifelor actuale de interconectare de 12,5%², considerăm că acesta nu riscă să se situeze sub costurile furnizării eficiente ale furnizării serviciilor de terminare la puncte mobile, astfel încât să producă prejudicii operatorilor desemnați cu putere semnificativă de piață.

I.2 Un respondent susține faptul că o măsură tranzitorie de acest gen ar trebui aplicată doar în măsura în care se aplică principiul nediscriminării, prin reglementarea similară a tarifelor de terminare a apelurilor la puncte fixe. Respondentul susține că prin măsura supusă consultării publice se va produce o subvenționare a operatorilor de rețele fixe de către operatorii de rețele mobile, măsură amplificată și de propunerea de reducere a tarifelor de portare a numerelor nongeografice cu un procent mai mare decât a numerelor geografice.

Aplicarea unor măsuri tranzitorii similare pentru terminarea apelurilor la puncte fixe, care să răspundă îngrijorărilor Comisiei Europene, este susținută și de un al doilea respondent.

ANCOM nu contrazice faptul că există, precum în cazul tarifelor de terminare a apelurilor la puncte mobile, necesitatea actualizării cu celeritate a calculului costurilor serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe pentru a reflecta costurile eficiente ale furnizării serviciilor de terminare. Din acest motiv în planul de acțiuni al ANCOM pentru anul 2018³ a fost inclusă activitatea de revizuire a modelului de calculație a costurilor serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe și stabilirea noilor plafoane tarifare, având ca termen de finalizare trimestrul IV al anului 2018.

Modelul de calculație a costurilor pentru terminarea apelurilor la puncte fixe este deja NGN. Prin urmare, nu se impun modificări substanțiale în structura modelului, precum în cazul modelului de calculație a costurilor pentru terminarea apelurilor la puncte mobile, ce nu include tehnologia 4G. În acest context ANCOM consideră că este oportun să urmeze opinia Comisiei Europene privind actualizarea parțială a unora dintre parametri. În plus, în cazul multor autorități de reglementare care au revizuit modelul LRIC pur pentru rețele fixe, rezultatul revizuit al modelului nu a diferit substanțial față de precedenta calculație a costurilor, pe baza aceleiași metodologii. De exemplu:

- Cehia (CZ/2016/1928) a calculat un tarif de terminare a apelurilor la puncte fixe cu 10% mai mare decât rezultatul obținut în precedentul exercițiu de modelare LRIC pur;
- Danemarca (DK/2016/1929) a obținut același tarif de terminare a apelurilor la puncte fixe, urmare a actualizării anuale a parametrilor modelului LRIC pur;
- Franța (FR/2014/1668) a obținut un tarif de terminare a apelurilor la puncte fixe cu 4% mai redus față de precedentul model LRIC pur;

² Precedenta ajustare a tarifelor maxime de terminare la puncte mobile a fost mult mai abruptă (aproximativ 70%) fără a produce prejudicii majore pentru operatorii de telefonie mobilă.

³ Disponibil pe pagina de internet a ANCOM la următoarea adresă:

http://www.ancom.org.ro/uploads/links_files/Planul_de_actiuni_al_ANCOM_pentru_2018.pdf

- Italia (IT/2016/1879) a obținut același tarif de terminare a apelurilor la puncte fixe urmare a refacerii modelului de cost LRIC pur;
- Suedia (SE/2016/1944) a notificat un tarif de terminare a apelurilor la puncte fixe cu 6% mai mic față de precedentul model de cost LRIC pur.

Pe de altă parte, costul incremental al serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe în România s-a situat, la fiecare exercițiu de modelare LRIC peste media europeană⁴ (urmare a particularităților rețelelor de telefonie fixă din România, justificate detaliat la momentul dezvoltării modelelor de cost), astfel că ANCOM a considerat oportună o revizuire a modelului de calcul existent al costurilor incrementale de terminare a apelurilor la puncte fixe și nu implementarea unei măsuri tranzitorii pe bază de analiză comparativă (benchmark) la nivel european.

De altfel, în prezent este în derulare proiectul de stabilire a cerințelor tehnice armonizate la nivel național, asociate interconectării IP, a cărui rezultate vor contribui la revizuirea modelului de cost LRIC pur pentru terminarea apelurilor la puncte fixe.

În consecință, nu se poate argumenta un tratament discriminatoriu, existând un decalaj minim între data intrării în vigoare a noilor tarife de terminare a apelurilor la puncte fixe și data intrării în vigoare a tarifelor de terminare la puncte mobile. În plus, traficul în rețelele fixe este semnificativ mai redus decât traficul în rețele mobile, cu o tendință accentuată de scădere în ultimii ani.

În ceea ce privește o posibilă subvenționare între operatorii de rețele fixe și cei de rețele mobile, reamintim faptul că tarifele pentru serviciile de terminare a apelurilor sunt calculate pe baza costurilor înregistrate de operatori pentru prestarea respectivelor servicii. Astfel, diferențele în valoare absolută între tarifele serviciilor prestate prin intermediul rețelelor fixe și tarifele prestate prin intermediul rețelelor mobile reflectă chiar aceste diferențe de costuri și nu produc subvenționări între segmentele reglementate.

II. Observații privind utilizarea metodei de analiză comparativă (benchmark) pentru stabilirea tarifului maxim de terminare a apelurilor la puncte mobile

II.1 Un respondent consideră că metoda aleasă de ANCOM pentru determinarea tarifului de terminare a apelurilor la puncte mobile pentru perioada până la finalizarea noului model de cost LRIC pur, respectiv metoda analiză comparativă (benchmark) la nivel european, este insuficient fundamentată economic, fiind permisă de Recomandarea Comisiei Europene nr. 2009/396/CE⁵ doar în cazul în care autoritatea de reglementare nu are resurse suficiente pentru a dezvolta un model de cost.

Un alt respondent consideră că măsura nu îndeplinește criteriile unui remediu bazat pe natura problemei identificate, proporțional și justificat, fiind lipsită de eficiență.

⁴ Spre deosebire de costurile incrementale de terminare la puncte mobile, care s-au situat istoric la nivelul sau sub media europeană.

⁵ Recomandarea Comisiei Europene 2009/396/CE cu privire la reglementarea tarifelor de terminare a apelurilor în rețelele publice fixe și mobile din statele membre ale Uniunii Europene.

Așa cum am subliniat și în Expunerile de motive la măsurile privind identificarea piețelor relevante de terminare a apelurilor (octombrie, respectiv noiembrie 2017) precum și în Expunerea de motive la prezentul proiect de decizie, ne menținem poziția privind faptul că metoda adecvată de stabilire a tarifului de terminare a apelurilor este utilizarea costurilor incrementale evitate asociate furnizării serviciilor pe termen lung (BU LRIC pur) ale unui operator ipotetic eficient din România. Așadar, prezenta propunere, întemeiată pe art. 110 alin. (2) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 111/2011, are un caracter tranzitoriu, propusă spre implementare pentru a răspunde îngrijorărilor CE până la finalizarea noului model de cost. Reiterăm astfel faptul că utilizarea metodei analizei comparative (benchmark) nu poate substitui fundamentarea în funcție de costuri a tarifelor serviciilor de terminare la puncte mobile în România, ci oferă un suport adecvat, proporțional și justificat, ca măsură temporară, până la stabilirea tarifelor bazate pe costurile incrementale evitate rezultate dintr-un nou model de cost LRIC pur.

Astfel, conform prevederilor pct. 12 din Recomandarea Comisiei Europene nr. 2009/396/CE se pot utiliza metode diferite de stabilire a tarifelor de terminare a apelurilor care să conducă la rezultate coerente cu Recomandarea și compatibile cu rezultatele generate de o piață competitivă. Totuși, utilizarea unor metode alternative nu ar trebui să conducă la rezultate care „[...] să depășească media tarifelor de terminare a apelurilor stabilite de acele ANR-uri care implementează metoda recomandată pentru calcularea costului.”

Așa cum am precizat și în cadrul sintezei observațiilor la proiectul de plan de acțiuni ANCOM pentru anul 2018⁶, pentru toate proiectele din 2018 având drept finalitate decizie privind nivelul tarifelor, pe baza unui model de calculație a costurilor (fie acestea tarife de acces pe proprietatea publică, tarife orientative pentru accesul la infrastructura operatorilor de rețea, tarife de terminare la puncte fixe, tarife de terminare la puncte mobile, tarife pentru serviciile poștale din sfera serviciului universal, costul net al furnizării serviciului universal, etc.) sunt disponibile aceleași resurse umane (3-4 angajați), acestea nu se pot desfășura concomitent, în special din cauza volumului de informații necesar a fi obținut, analizat și prelucrat în cadrul fiecăruia dintre aceste proiecte majore. Așadar, măsura temporară de reducere a tarifelor de terminare a apelurilor la puncte mobile este justificată și prin această constrângere de resurse umane.

11.2 Doi respondenți consideră că statele incluse în analiza comparativă (benchmark), respectiv toate statele care au dezvoltat model de cost de tip LRIC pur nu sunt cele potrivite, din mai multe considerente:

- Validitatea valorilor tarifelor aplicate de statele selectate în analiza comparativă (benchmark) nu poate fi evaluată, aceste valori fiind rezultatele unor modele de cost care sunt confidențiale iar derivația standard semnificativă a acestor valori limitează gradul de relevanță și reprezentativitate a rezultatului calculat ca medie;
- Modelul de cost dezvoltat anterior de ANCOM a relevat diferențe la nivelul anumitor indicatori față de modelele altor state care generează fie costuri mai mari (caracteristicile geografice, densitatea populației, costul capitalului, etc.) fie costuri mai mici (costul forței de muncă, costuri de construcție). În prezent însă, efectul de compensare al ultimei categorii a fost parțial eliminat prin creșterea acestor costuri pe piața din România, astfel că media europeană nu mai este relevantă și ar trebui făcută o ajustare a acestei valori medii stabilită pe bază de analiză comparativă (benchmark) ținând cont de caracteristicile pieței locale;

⁶ http://www.ancom.org.ro/uploads/forms_files/Plan_actiuni_2018_Sinteza_observatiilor1517410683.pdf

- ANCOM propune o medie de 0,84 eurocenți/minut, în timp ce, potrivit raportului OAREC⁷ la 1 iulie 2017, media ponderată la nivelul celor 28 de state membre ale Uniunii Europene este mai mare, de 0,9079 eurocenți/minut;
- ANCOM ar fi trebuit să includă în analiza comparativă (benchmark) doar acele state unde au fost dezvoltate modele de cost de tip LRIC pur în care veniturile utilizatorilor sunt comparabile cu veniturile utilizatorilor români.

În condițiile în care Comisia Europeană a recunoscut și a acceptat metoda analizei comparative (benchmark) drept o soluție viabilă de stabilire a tarifelor de terminare a apelurilor pentru statele care nu pot dezvolta modele de cost, ANCOM consideră că aceasta este soluția optimă pentru piața din România, având în vedere caracterul tranzitoriu al acestei măsuri propuse. De altfel, în Expunerea de motive am prezentat pe larg considerentele privind alegerea acestei metode în detrimentul unei revizuirii parțiale a modelului existent de cost.

În ceea ce privește afirmația respondentului privind faptul că valorile tarifelor de terminare incluse în analiza comparativă (benchmark) nu pot fi verificate, precizăm că toate aceste valori au fost validate de Comisia Europeană în urma unor proceduri standard de consultare și notificare ca reprezentând costurile eficiente ale prestării serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile din statele respective, fiind calculate cu respectarea metodologiei armonizate din Recomandarea Comisiei Europene nr. 2009/396/CE. Prin urmare, chiar în condițiile în care modelele de cost individuale nu sunt publice, nu există absolut nicio suspiciune că tarifele stabilite pe baza acestora nu ar reflecta rezultatele modelelor de cost și respectiv costurile eficiente ale prestării serviciilor în statele respective.

În ceea ce privește relevanța utilizării unei valori medii, precum și faptul că există condiții locale care pot produce deviații de la valoarea medie la nivel european, precizăm că utilizarea metodei analizei comparative (benchmark) nu substituie un model robust de calculație a costurilor specific unui operator din România. Din aceste considerente, ANCOM propune o astfel de măsură doar cu caracter tranzitoriu, până la finalizarea unui nou model de cost. Așa cum arată chiar respondentul, faptul că există indicatori la nivelul rețelelor din România care pot fie să reducă baza de cost fie să o crească în raport cu valorile din alte state, demonstrează chiar relevanța unei valori medii atâta timp cât aceste valori au fost calculate cu respectarea principiilor armonizate din Recomandarea Comisiei Europene nr. 2009/396/CE. Mai mult, așa cum am precizat și anterior, valoarea propusă de 0,84 eurocenți/minut reflectă tendința de scădere a costurilor incrementale de terminare la puncte mobile calculate pe baza unor modele de cost care includ noile tehnologii eficiente 4G. Așadar, ANCOM consideră că nu există niciun risc ca valoarea propusă cu caracter tranzitoriu să fie subestimată în raport cu costurile incrementale eficiente actuale înregistrate de operatorii de telefonie mobilă din România și nu consideră necesară o ajustare a valorii medii stabilite pe bază de analiză comparativă (benchmark) la nivel european cu anumiți indicatori aleși aleatoriu. Acesta este, de altfel, unul dintre motivele care a stat la baza deciziei ANCOM de a nu proceda la o actualizare parțială a modelului de cost existent, considerând că ajustarea doar a anumitor indicatori aleși aleatoriu nu ar conduce la un rezultat robust.

În ceea ce privește afirmația respondentului privind faptul că ANCOM propune o valoare de 0,84 eurocenți/minut în condițiile în care raportul OAREC prezintă o medie ponderată de 0,9079 eurocenți/minut, menționăm că valoarea propusă de ANCOM reprezintă media simplă a tarifelor de terminare stabilite pe baza unor modele de cost LRIC pur, exclusiv tariful reglementat din România. Au fost așadar eliminate din calcul tarifele de terminare stabilite pe baza altor metode, pentru a crește gradul de relevanță și a respecta prevederile Recomandării Comisiei Europene nr.

⁷ Organismul autorităților europene de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice.

2009/396/CE. Totodată, menționăm că informațiile privind numărul de abonați sunt confidențiale în cazul anumitor state, așa cum reiese chiar din raportul OAREC, în consecință ANCOM nu poate calcula o medie ponderată la nivel european din care să excludă statele care nu au determinat tarife de terminare a apelurilor pe baza unor modele de cost LRIC pur. De altfel, valorile corespunzătoare mediei simple și mediei ponderate la nivel european prezentate în raportul OAREC sunt apropiate.

În ceea ce privește solicitarea respondentului de a include în analiza comparativă (benchmark) doar statele care au dezvoltat modele de cost LRIC pur în care veniturile utilizatorilor sunt comparabile cu veniturile utilizatorilor români, subliniem faptul că reglementarea tarifelor de terminare a apelurilor la puncte mobile la nivel european se realizează prin raportare la costurile eficiente aferente prestării serviciilor reglementate și nu la veniturile populației, iar restrângerea numărului de state incluse în analiza comparativă (benchmark) pe baza unui astfel de criteriu aleatoriu ar reduce relevanța acesteia. ANCOM a considerat oportună doar excluderea statelor care nu au utilizat ca metodă de calcul a tarifelor de terminare a apelurilor la puncte mobile un model de cost de tip LRIC pur dezvoltat cu respectarea principiilor armonizate din Recomandarea Comisiei Europene nr. 2009/396/CE.

III. Observații privind data intrării în vigoare a tarifului tranzitoriu de terminare a apelurilor la puncte mobile

III.1 Doi respondenți precizează că pentru implementarea unei astfel de măsuri este nevoie de predictibilitate și de o perioadă mai lungă de pregătire întrucât bugetele operatorilor pentru 2018 au fost deja întocmite. Unul dintre respondenți propune amânarea datei de intrare în vigoare a măsurii pentru 1 iulie 2018.

Având în vedere faptul că măsura de ajustare a tarifului de terminare a apelurilor la puncte mobile a fost anunțată încă din luna decembrie 2017, iar propunerea de aplicare a noului nivel al tarifului de la 1 mai 2018 include perioada minimă necesară pentru adaptarea sistemelor de facturare și respectiv a contractelor de interconectare (în comparație cu alte măsuri de reducere a tarifelor pentru care perioada de aplicare a fost similară), ANCOM consideră că nu este justificată amânarea datei de implementare a noilor tarife de terminare a apelurilor la puncte mobile.

III.2 Un respondent consideră că datele utilizate de ANCOM pentru stabilirea tarifului de terminare tranzitoriu nu vor mai fi de actualitate la data intrării în vigoare a deciziei și propune reducerea graduală a tarifului de terminare tranzitoriu pe măsură ce sunt publicate rapoartele OAREC actualizate (respectiv semestrial).

Menționăm că datele utilizate de ANCOM pentru stabilirea tarifului tranzitoriu de terminare a apelurilor la puncte mobile la data elaborării prezentului document de sinteză sunt preluate din cel mai recent raport OAREC disponibil public, iar până la data estimată pentru intrarea în vigoare a acestui tarif nu va fi publicat un nou raport.

În ceea ce privește propunerea respondentului de aplicare a unei reduceri graduale a tarifului de terminare la puncte mobile pe măsura publicării periodice a rapoartelor OAREC, ANCOM consideră că, în scopul asigurării unui grad sporit de predictibilitate pentru operatori este

mai oportun să mențină valoarea tranzitorie propusă până la finalizarea noului model de cost și impunerea unor noi plafoane tarifare.

Următorul raport OAREC privind nivelul tarifelor de terminare va fi publicat în iunie 2018, când ANCOM își va concentra resursele pentru dezvoltarea noului model de calculație a costurilor de terminare a apelurilor la puncte mobile, pe lângă alte proiecte majore pe care le derulează în prezent. O revizuire a prezentei măsuri peste câteva luni, odată cu publicarea raportului OAREC, implică o nouă analiză detaliată, o consultare națională urmată de consultarea europeană și notificarea măsurii la Comisia Europeană astfel că resursele ANCOM ar trebui redirecționate în acest proces. Toate acestea vor duce la decalarea termenului de finalizare a noului model de cost. ANCOM va monitoriza datele publicate periodic de OAREC, însă consideră că beneficiile finalizării noului model de cost sunt net superioare unor eventuale reajustări periodice a tarifului tranzitoriu de terminare la puncte mobile pe baza datelor publicate de OAREC.

IV. Observații privind reglementarea diferențiată a tarifului de terminare a apelurilor la puncte mobile în funcție de originea apelurilor

Trei respondenți au reiterat considerentele prezentate în consultările publice anterioare privind necesitatea reglementării diferite a tarifului de terminare la puncte mobile pentru apelurile originare în statele din afara Spațiului Economic European (SEE). În același timp un alt respondent și-a reiterat susținerea față de propunerea ANCOM de a nu reglementa diferit apelurile originare în state din afara SEE, neexistând nicio fundamentare economică pentru o astfel de diferențiere, iar mai mult decât atât angajamentele internaționale asumate de România respingând orice diferențiere în funcție de originea apelurilor.

ANCOM a expus pe larg, în documentele de consultare a măsurilor de identificare a piețelor relevante de terminare a apelurilor și de stabilire a furnizorilor cu putere semnificativă pe aceste piețe, motivele care au stat la baza propunerii de a nu aplica o reglementare diferită a tarifelor de terminare pentru apelurile originare în statele din afara SEE, față de apelurile provenite din state din SEE. Pe parcursul prezentei consultări publice nu au fost aduse argumente suplimentare de către respondenți, în consecință ANCOM își menține poziția exprimată anterior. Astfel, tariful maxim de terminare a apelurilor la puncte mobile de 0,84 eurocenți/minut va fi aplicat indiferent de originea apelurilor.

V. Alte observații

V.1 Un respondent susține că măsura propusă de ANCOM răspunde doar parțial îngrijorărilor exprimate de Comisia Europeană și că ANCOM ar trebui să finalizeze noul model de cost până la sfârșitul anului 2018. De asemenea, respondentul susține că ANCOM ar trebui să analizeze oportunitatea de a prelua un model de calculație a costurilor dezvoltat recent într-o altă țară membră a Uniunii Europene pe care să îl adapteze condițiilor specifice din România și să îl populeze cu date obținute de la operatorii din România, la nivelul anului 2017 și chiar să consulte Comisia Europeană, respectiv OAREC cu privire la oportunitatea și utilitatea unui astfel de demers.

ANCOM consideră că prin măsurile propuse, respectiv un tarif tranzitoriu de terminare a apelurilor la puncte mobile stabilit la nivelul mediei tarifelor de terminare a apelurilor la puncte mobile din statele membre UE care au dezvoltat modele de calculație a costurilor de tip LRIC pur, și demararea procesului de dezvoltare a unui nou model de cost, ține cont, în cel mai înalt grad, de îngrijorările exprimate de Comisia Europeană.

În ceea ce privește posibilitatea de a finaliza noul model de cost până la sfârșitul anului 2018, nu considerăm posibilă o astfel de estimare în condițiile în care, chiar și în cazul preluării unui model de cost recent dezvoltat de o altă autoritate, acesta ar trebui analizat, adaptat condițiilor specifice naționale, populat cu date și supus procesului de consultare publică, ceea ce presupune un volum extins de resurse și date atât din partea ANCOM cât și a întregii industrii. Durata dezvoltării unui nou model de cost sau adaptării unui model existent depinde în mare parte inclusiv de disponibilitatea și timpul în care operatorii naționali vor pune la dispoziția autorității datele solicitate. Ținând cont de experiența anterioară privind dezvoltarea unor modele de cost (durată medie 13-16 luni), considerăm că un termen realist de finalizare a întregului proces, respectiv de adoptare a deciziilor finale de impunere a tarifului maxim reglementat pe baza unui nou model de calculație a costurilor eficiente este trimestrul III al anului 2019.

ANCOM reține propunerea respondentului de a prelua un model de cost deja dezvoltat de o altă autoritate și va analiza posibilitatea, oportunitatea și viabilitatea acestei opțiuni astfel încât noul model de cost să reflecte cât mai robust costurile eficiente ale serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile din România.

V.2 Un respondent propune denominarea tarifului tranzitoriu de terminare a apelurilor la puncte mobile în moneda națională pentru a nu expune utilizatorii finali la riscul cursului de schimb valutar, subliniind faptul că salariile și majoritatea bunurilor și serviciilor din România sunt denominate în moneda națională precum și faptul că în state care nu sunt membre ale zonei Euro, precum Ungaria, Cehia, Polonia operatorii români practică tarife de terminare a apelurilor la puncte mobile denominate în moneda națională.

ANCOM atrage atenția că o eventuală denominare a tarifului de terminare în moneda națională este o măsură ce trebuie consultată la nivel național și implică luarea în calcul a acestei ipoteze încă de la începutul etapei de dezvoltare a modelului de cost. Istoric, tarifele de terminare a apelurilor la puncte fixe și la puncte mobile au fost denominate fie în dolari americani (USD), fie în EURO, indiferent de metoda aleasă pentru stabilirea valorii acestora: analiză comparativă (benchmark), model de cost, etc., ca urmare a faptului că moneda funcțională nu era leul (atât costul rețelei, cât și multe dintre cheltuielile operaționale fiind contractate în euro). Modelele de cost dezvoltate de ANCOM până în prezent au fost, de asemenea, construite în EURO iar majoritatea datelor de intrare pentru respectivele modele de cost au fost transmise de operatorii români în EURO.

În ceea ce privește denominarea tarifului tranzitoriu de terminare a apelurilor la puncte mobile, ANCOM nu consideră oportună această opțiune în special ca urmare a faptului că valorile tarifelor de terminare naționale incluse în calculul valorii obținute pe bază de analiză comparativă (benchmark) sunt exprimate în EURO, fiind calculate după o metodologie unitară de raportare a datelor stabilită la nivelul OAREC.

În concluzie, reținem observația respondentului și vom analiza oportunitatea și viabilitatea denominării tarifului de terminare a apelurilor reglementat în moneda națională în procesul de dezvoltare a noului model de calcul al costurilor de terminare a apelurilor la puncte mobile LRIC pur și stabilire a noilor tarife reglementate pe baza rezultatelor acestuia.